

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 330.322

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-13>**Сльнікова Ю. В.**кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник,
Сумський державний університет**Yelnikova Yuliya**
Sumy State University

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗРИВУ У ФІНАНСУВАННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У статті проведено компаративний аналіз підходів до оцінювання інвестиційного гену у фінансуванні Цілей сталого розвитку в межах державної інвестиційної політики в цілому та інфраструктурних цілей зокрема. Проаналізовано ключові підходи таких міжнародних організацій, як UNCTAD, OECD, Business and Sustainable Development Commission, CERES, McKinsey & Company, IMF, World Bank до оцінювання інвестиційного гену за різними секторами. Визначено, що провідними з яких є енергетика, водне та сільське господарство, охорона здоров'я. Було ідентифіковано дисонанси в інвестиційних трендах, зокрема у тих секторах, де спостерігається зростаюча потреба в інвестиціях (висхідний тренд), у той час як забезпечення розриву в інвестиціях з джерел приватного походження має нисхідний тренд. Визначено, що це свідчить про недостатність приватних інвестицій у цих секторах та сигналізує про необхідність активізації державної інвестиційної політики щодо задоволення інвестиційних потреб у цих секторах. Доведено, що аналіз інвестиційного гену є важливим етапом у досягненні інфраструктурних Цілей сталого розвитку, які вважаються драйверами економічного зростання кожної країни (незалежно від рівня доходу). Встановлено, що оцінювання інвестиційного гену у фінансуванні Цілей сталого розвитку є досить складним завданням та потребує удосконалення системи його моніторингу та розрахунку.

Ключові слова: цілі сталого розвитку, фінансування, інвестування, інвестиційний ген.

EVALUATION OF THE INVESTMENT GAP IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS FINANCING

The article presents a comparative analysis of approaches to the assessment of investment gap in the financing of Sustainable Development Goals within the public investment policy in general and infrastructure goals in particular. Investment gap is the amount of investment resources required to finance efforts to achieve a particular investment goal (sustainable development goals). It can be calculated both for the individual years remaining until the achievement of the sustainable development goals by 2030 and for the total amount of required investments. The key approaches of such international organizations as UNCTAD, OECD, Business and Sustainable Development Commission, CERES, McKinsey & Company, IMF, World Bank to the assessment of investment gap in various sectors are analyzed. The leading sectors are energy, water and agriculture, and healthcare. Dissonances in investment trends have been identified, particularly in those sectors where there is a growing need for investment (upward trend), while ensuring a gap in investment from private sources has a downward trend. It is determined that this indicates a lack of private investment in these sectors and signals the need to intensify public investment policy to meet investment needs in these sectors. It is proved that the analysis of the investment gap is an important step in achieving the infrastructure sustainable development goals, which are considered to be the drivers of economic growth of each country (regardless of income level). The appeal to the quintessence of "billions to trillions" allows us to talk not only about the scale of the necessary investment resources, but also about the role of public investment policies around the world. This role is manifested in the implementation of minimal investment in the field of Sustainable Development Goals, especially infrastructure, cooperation with private capital to multiply them to the extent necessary to meet investment needs. For public institutions, such investment creates a basis for the implementation of strategic infrastructure projects and ensuring the intensification of economic development; for private business structures – additional business opportunities. It is established that the assessment of the investment gap in the financing of the Sustainable Development Goals is a rather difficult task and requires improvement of the system of its monitoring and calculation.

Keywords: sustainable development goals, financing, investing, investment gap, investment gap.

JEL classification: Q00, Q01, G11.

Постановка проблеми. Досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 визнано глобальним співтовариством абмітним, втім, реалістичним завданням за умови забезпечення достатнього обсягу інвестиційних ресурсів

для їх фінансування. У 2014 році напередодні запровадження у 2015 році цих цілей ООН оцінювало загальні інвестиційні потреби для їх фінансування у 2-3% глобального ВВП, 9-14 % глобальних щорічних заоща-

джен, 0,9-1,4% запасів глобальних фінансових активів, що становлять близько 218 трлн. дол. США [17].

У 2019 році за оцінками Світового банку лише у країнах з низьким рівнем доходу та рівнем доходу нижче середнього обсяг таких інвестицій має становити 2-8% ВВП. Обсяг інвестицій у Цілі сталого розвитку у цих країнах на рівні 4,5% від ВВП дозволить досягти інфраструктурних цілей та залишитися на рівні сценарію змін клімату у 2 градуси Цельсія [14].

Покриття інвестиційних потреб можливе з різних джерел: як внутрішніх, так і зовнішніх (міжнародних), як державного, так і приватного походження. Апелювання до квінтесенції «від мільярдів до трильйонів» (from «billions» to «trillions») дозволяє говорити не лише про масштаб необхідних інвестиційних ресурсів, але й про роль державних інвестиційних політик різних країн світу. Ця роль проявляється у здійсненні мінімальних інвестиційних вкладень у сфері Цілей сталого розвитку, передусім інфраструктурних, кооперації з приватним капіталом для їх мультиплікації у обсягах, необхідних для задоволення інвестиційних потреб. Для державних інституцій таке інвестування створює підґрунтя для реалізації стратегічних інфраструктурних проєктів та забезпечення активізації економічного розвитку; для приватних бізнесових структур – додаткові бізнес-можливості. У контексті зазначеного важливим науково-прикладним завданням постає оцінювання інвестиційних потреб та розриву у фінансуванні Цілей сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ідентифікація розриву та визначення обсягу інвестиційних ресурсів для фінансування Цілей сталого розвитку у наукових джерелах має не досить тривалу історію та починається у 2013-2014 рр., напередодні прийняття Цілей сталого розвитку у 2015 р. на Нью-Йоркському саміті. Серед таких праць слід назвати Alkire, S.

та Samman, E. [1], Alexander, N. [2], Kaminker, C., Kawanishi, O., Stewart, F., Caldecott, B. та Howarth, N. [11], Djeneba Doumbia, Morten Lykke Lauridsen [6], Rozenberg, Julie та Marianne Fay [14], Gaspar et al [7].

Комплексним характером вирізняється робота G. Schmidt-Traub та J.D. Sachs [8], якими було узагальнено підходи до визначення довгострокових інвестиційних потреб (приватних та державних) для ключових пріоритетів сталого розвитку та їх фінансування за допомогою широкого ряду інструментарію [7].

Міжнародні організації різних рівнів та ступенів інституційної участі у глобальних процесах також напрацювали ряд підходів до визначення інвестиційних потреб для фінансування Цілей сталого розвитку. У сукупності зазначені підходи потребують уточнення та узагальнення для формування передумов для оцінювання інвестиційного гепу (розриву) у такому фінансуванні.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у компаративному аналізі підходів до оцінювання інвестиційного гепу у фінансуванні Цілей сталого розвитку в межах державної інвестиційної політики в цілому та інфраструктурних цілей зокрема.

Виклад основного матеріалу дослідження Інвестиційний геп – це обсяг інвестиційних ресурсів, який необхідний для фінансування зусиль з досягнення тієї чи іншої інвестиційної цілі (Цілі сталого розвитку). Його можна розрахувати як за окремими роками, що залишилися до досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 року, так і у загальній сумі необхідних інвестицій (табл. 1).

Здебільшого усі організації, крім McKinsey & Company [12], оперують щорічними оцінками інвестиційного гепу з 2016 по 2030 рр. за секторними ознаками. Серед таких досліджень варто назвати дослідження:

Таблиця 1

Підходи до оцінювання інвестиційного гепу у фінансуванні Цілей сталого розвитку

Організація	Рік	Джерело	Щорічний інвестиційний розрив	Особливості
UNCTAD	2014	WIR14 [16]	2,5 трлн. дол. щорічно	10 секторів, що охоплюють усі 17 ЦСР (нівелювання змін клімату, продовольство та сільське господарство, охорона здоров'я, телекомунікації, екосистеми та біорізноманіття)
OECD	2017	Investing in Climate, Investing in Growth, OECD Publishing [13]	6,3 трлн. дол. США щорічно	6 секторів попит на енергію, телекомунікації, технологія та розвиток енергії та електропостачання, вода і санітарія, первинні ланцюги постачання енергії, транспорт
Business and Sustainable Development Commission	2017	Better business – better world [4]	6 трлн. дол. США щорічно	Релевантні сектори: енергетика, транспорт, сільське господарство, водне господарство та ін.
CERES	2014	Annual report [5]	1 трлн. дол. США щорічно	Сектор чистої енергії – протягом 36 років для уникнення більш жорстких змін клімату
McKinsey & Company	2016	Financing change [12]	4,7 – 6,7 трлн. дол. США	Досягнення усіх ЦСР на глобальному рівні за країнами світу, секторами та видами діяльності
IMF	2019	Gaspar et al. 2019 [7]	528 млрд дол. США-2,1 трлн. дол. США	5 пріоритетних сфер: освіта, охорона здоров'я, шляхи, електрика, вода і санітарія
World Bank	2019	Дані світового банку [16]	637 млрд дол. США *2.74 трлн. дол. США	Транспорт, продовольство, енергетика, вода, ірригація

* у країнах з низьким рівнем доходу та доходом нижче середнього

** у країнах з перехідною економікою

Джерело: складено автором за матеріалами аналізованих організацій

- Світової організації з торгівлі та розвитку (UNCTAD);
- Організації з економічного співробітництва і розвитку (OECD);
- Комісії з бізнесу та сталого розвитку (Business and Sustainable Development Commission);
- Міжнародного валютного фонду (IMF);
- Світового банку (World Bank).

Моносекторальний характер носить дослідження CERES [5], яке присвячене сектору відновлювальної енергетики. Серед превалюючих секторів прослідковується системність в усіх аналізованих джерелах. Провідними секторами можна назвати енергетику (виробництво, розподіл, зберігання та транспортування енергії, зокрема «чистої»), продовольство та сільське господарство, охорона здоров'я, вода та санітарія, телекомунікації, екосистеми та біорізноманіття.

Орієнтиром у встановленні переліку таких секторів можна вважати дослідження UNCTAD, в межах якого сектори згруповано за 17-ма Цілями сталого розвитку (табл. 2).

Як бачимо з таблиці 2 широке охоплення секторів корелює з основними Цілями сталого розвитку, інвестування в які та досягнення їх таргетів може мати інтегральний ефект щодо інших Цілей.

Слід звернути особливу увагу на дисонанси в інвестиційних трендах, зокрема у тих секторах, де спостерігається зростаюча потреба в інвестиціях (висхідний тренд), у той час як забезпечення розриву в інвестиціях з джерел приватного походження має нисхідний тренд. Це свідчить про недостатність приватних інвестицій у цих секторах та сигналізує про необхідність активізації державної інвестиційної політики щодо задоволення інвестиційних потреб у цих секторах.

Співставність сум інвестиційного гепу за усіма цілями є доволі показовою за різними представленими дослідженнями. За даними OECD, Business

and Sustainable Development Commission, McKinsey & Company він становить близько 6 трлн. дол. США щорічно, у той час як дослідження UNCTAD, IMF та World Bank вказують суму у 2,1-2,7 трлн. дол. США. Остання група досліджень передусім характеризується охопленням країна з низьким рівнем доходу та доходом нижче середнього та країн з перехідною економікою, у яких сконцентровані можливості для розвитку світової економіки з урахуванням розвитку її інфраструктурного потенціалу.

На окрему увагу заслуговує аналіз інвестиційного гепу у досягненні інфраструктурних Цілей сталого розвитку, які по праву вважаються драйверами економічного зростання кожної країни (незалежно від рівня доходу). За оцінками IMF зростання обсягу інфраструктурних інвестицій у країнах з високим рівнем доходу на 1% призводить до зростання ВВП на 0,4% у перший рік та на 1,5% протягом чотирьох років [10]. Понад 70% таких інвестицій потрібні у країнах, що розвиваються, у т.ч. з перехідною економікою [15].

Покриття інвестиційного розриву у цих країнах здебільшого фінансується з державних та приватних джерел (табл. 3) При цьому роль багатосторонніх банків розвитку та офіційної допомоги розвитку залишається незначною за обсягами.

Висновки. Таким чином, оцінювання інвестиційного гепу у фінансуванні Цілей сталого розвитку є досить складним завданням та потребує удосконалення системи його моніторингу та розрахунку. Провідні вчені та авторитетні організації, зокрема UNCTAD, OECD, Business and Sustainable Development Commission, CERES, McKinsey & Company, IMF, World Bank проводили свої оцінювання інвестиційного гепу за різними секторами, провідними з яких є енергетика, водне та сільське господарство, охорона здоров'я. Важливим висновком отриманим з порівняння трендів у подоланні цього інвестиційного гепу

Таблиця 2

Інвестиційний геп за основними секторами та Цілями сталого розвитку та тренди в його подоланні

Сектор (інвестиційні вимоги)	Релевантні Цілі сталого розвитку	Інвестиційний геп, млрд. дол. США	Загальний тренд у подоланні гепу	Тренд у подоланні гепу за приватними інвестиціями
Енергія (утч. Відновлювальна)	7 Доступна та чиста енергія	370-690	Стабільний	Стабільний
Транспортна інфраструктура	9 Інновації, промисловість, інфраструктура, 11 Сталі міста та громади	50-470	Висхідний	Нисхідний
Телекомунікації	9 Інновації, промисловість, інфраструктура	70-240	Висхідний	Нисхідний
Вода, санітарія та гігієна	6 Чиста вода і санітарія	260	Нисхідний	Нисхідний
Продовольство і сільське господарство	2 Подолання голоду	260	Висхідний	Нисхідний
Нівелювання змін клімату	13 Заходи з протидії змінам клімату	380-680	Висхідний	Стабільний
Екосистеми та біорізноманіття	14 Життя під водою, 15 Життя на суші	нд	Висхідний	нд
Охорона здоров'я	3 Здоров'я та благополуччя	140	Висхідний	Нисхідний
Освіта	Якісна освіта	159	Висхідний	Стабільний

Джерело: складено автором за матеріалами [16]

Таблиця 3

Джерела подолання інвестиційного гегу

Показник	Сума, трлн. дол. США
Попит на інвестиції	6
Поточні інвестиції	2-3
Величина інвестиційного розриву, утч. покриття за рахунок:	3-4
Державних інвестицій	1,10-1,50
Приватних інвестицій	1,10-1,50
Міжнародних банків розвитку	0,15-0,20
Офіційної допомоги розвитку	0,05-0,10

Джерело: [3]

є забезпечення резонансу у спрямуванні загальних та приватних інвестицій в ці сектори. При цьому роль державної інвестиційної політики з активізації інфраструктурних інвестицій поряд з приватними залишається вагомою.

Подальшого висвітлення потребують конкретні методики оцінювання такого розриву в Україні, які, на нашу думку, мають носити секторний характер та коре-

лювати з окремими Цілями сталого розвитку і їх національною системою завдань. Принциповою особливістю вказаної методики має бути простота методології та здатність до прогнозування розриву на довгострокову перспективу. Крім того, актуальним залишається напрацювання інвестиційного інструментарію для подолання цього розриву, як на глобальному, так і національному рівні.

Список використаних джерел:

- Alexander, N. Responsible Investment in Infrastructure: Recommendations for the G20. Washington D.C.: Heinrich Böll Foundation North America. 2013.
- Alkire, S. and Samman, E. Mobilizing the household data required to progress toward the SDGs. SDSN Briefing Paper. Paris and New York: SDSN. 2014.
- Bhattacharya A., Oppenheim J., Stern N. Driving sustainable development through better infrastructure: key elements of a transformation program. URL: <http://newclimateeconomy.report/workingpapers/wp-content/uploads/sites/5/2016/04/Driving-sustainable-development-through-better-infrastructure.pdf>. (дата звернення: 20.07.2020).
- Business and Sustainable Development Commission. Better business – better world. 2017. URL: https://d306pr3pise04h.cloudfront.net/docs/news_events%2F9.3%2Fbetter-business-better-world.pdf. (дата звернення: 20.07.2020).
- CERES (2014) CERES. Annual report. URL: <https://www.ceres.org/resources/reports/ceres-annual-report-2014>. (дата звернення: 20.07.2020).
- Doumbia D., Lauridsen M. L. Closing the SDG Financing Gap—Trends and Data. IFC. 2019. № 73. P. 1-8.
- Gaspar et al. Fiscal policy and development: human, social, and physical investment for the SDGs. International Monetary Fund. 2019. 45 p.
- Schmidt-Traub G., Sachs J. D. Financing Sustainable development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships. – Working paper. 2015. 156 p.
- Hagen-Zanker, J., McCord, A. The feasibility of financing sectoral development targets. ODI Project Briefing. 2011. № 55. London: Overseas Development Institute.
- IMF, World Economic Outlook report. Chapter 3: Is it time for an infrastructure push? The macroeconomic effects of public investment. 2014. URL: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2014/res093014a.htm>. (дата звернення: 20.07.2020).
- Kaminker, C., Kawanishi, O., Stewart, F., Caldecott, B. and Howarth, N. Institutional Investors and Green Infrastructure Investments: Selected Case Studies. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Pensions. 2013. № 35. Paris: OECD Publishing.
- McKinsey & Company. Financing change: How to mobilize private sector financing for sustainable infrastructure Center for Business and Environment 2016. URL: <https://newclimateeconomy.report/workingpapers/workingpaper/financing-change-how-to-mobilize-private-sector-financing-for-sustainable-infrastructure/>. (дата звернення: 20.07.2020).
- OECD Investing in Climate, Investing in Growth, OECD Publishing, Paris. 2017. URL: <https://doi.org/10.1787/9789264273528-en>. (дата звернення: 20.07.2020).
- Rozenberg J., Fay M. Beyond the Gap: How Countries Can Afford the Infrastructure They Need while Protecting the Planet. Sustainable Infrastructure Series. World Bank. Washington, DC. 2019 URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/publicprivatepartnerships/publication/beyond-the-gap---how-countries-can-afford-the-infrastructure-they-need-while-protecting-the-planet>. (дата звернення: 20.07.2020).
- The Global Commission on the Economy and Climate. The Sustainable Infrastructure Imperative: Financing for Better Growth and Development. The 2016. New Climate Economy report. URL: http://newclimateeconomy.report/2016/wp-content/uploads/sites/4/2014/08/NCE_2016Report.pdf (дата звернення: 20.07.2020).
- UNCTAD. World investment report. 2014. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2014_en.pdf. (дата звернення: 20.07.2020).
- United Nations. Report of the Intergovernmental Committee of Experts on Sustainable Development Financing. New York: United Nations. 2014. URL: <https://www.un.org/esa/ffd/publications/report-icesdf.html#:~:text=In%20August%202014%2C%20the%20Intergovernmental,achieving%20sustainable%20development%20objectives%E2%80%9D%2C%20as> (дата звернення: 20.07.2020).
- World Bank Data. 2019. URL: <http://www.worldbank.org/en/data/interactive/2019/02/19/data-tableinfrastructure-investment-needs-inlow-and-middle-income-countries-investment-in-percent-of-gdp> (дата звернення: 20.07.2020).

References:

1. Alexander, N. (2013). *Responsible Investment in Infrastructure: Recommendations for the G20*. Washington D.C.: Heinrich Böll Foundation North America.
2. Alkire, S. and Samman, E. (2014). *Mobilizing the household data required to progress toward the SDGs*. SDSN Briefing Paper. Paris and New York: SDSN.
3. Bhattacharya A., Oppenheim J., Stern N. (2016) *Driving sustainable development through better infrastructure: key elements of a transformation program*. URL: <http://newclimateeconomy.report/workingpapers/wp-content/uploads/sites/5/2016/04/Driving-sustainable-development-through-better-infrastructure.pdf>. (Last accessed 20.07.2020).
4. Business and Sustainable Development Commission (2017) *Better business – better world*. URL: https://d306pr3pise04h.cloudfront.net/docs/news_events/%2F9.3%2Fbetter-business-better-world.pdf. (Last accessed 20.07.2020).
5. CERES (2014) *CERES Annual report*. URL: <https://www.ceres.org/resources/reports/ceres-annual-report-2014>. (Last accessed 20.07.2020).
6. Doumbia D., Lauridsen M. L. (2019) *Closing the SDG Financing Gap – Trends and Data*. 73, 1-8.
7. Gaspar et al. *Fiscal policy and development: human, social, and physical investment for the SDGs*. International Monetary Fund. 2019. 45 p.
8. Schmidt-Traub G., Sachs J. D. (2015) *Financing Sustainable development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships*. Working paper. 156 p.
9. Hagen-Zanker, J. and McCord, A. (2011). *The feasibility of financing sectoral development targets*. ODI Project Briefing. 55. London: Overseas Development Institute.
10. IMF (2014) *World Economic Outlook report*. Chapter 3: Is it time for an infrastructure push? The macroeconomic effects of public investment. URL: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2014/res093014a.htm> (Last accessed 20.07.2020).
11. Kaminker, C., Kawanishi, O., Stewart, F., Caldecott, B. and Howarth, N. (2013). *Institutional Investors and Green Infrastructure Investments: Selected Case Studies*. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Pensions. 35. Paris: OECD Publishing.
12. McKinsey & Company (2016) *Financing change: How to mobilize private sector financing for sustainable infrastructure* Center for Business and Environment. URL: <https://newclimateeconomy.report/workingpapers/workingpaper/financing-change-how-to-mobilize-private-sector-financing-for-sustainable-infrastructure/> (Last accessed 20.07.2020).
13. OECD (2017) *Investing in Climate, Investing in Growth*, OECD Publishing, Paris. URL: <https://doi.org/10.1787/9789264273528-en>. (Last accessed 20.07.2020).
14. Rozenberg J., Fay. (2019). *Beyond the Gap: How Countries Can Afford the Infrastructure They Need while Protecting the Planet*. Sustainable Infrastructure Series. World Bank. Washington, DC.
15. The Global Commission on the Economy and Climate (2016) *The Sustainable Infrastructure Imperative: Financing for Better Growth and Development*. The 2016 New Climate Economy report. URL: http://newclimateeconomy.report/2016/wp-content/uploads/sites/4/2014/08/NCE_2016Report.pdf. (Last accessed 20.07.2020).
16. UNCTAD (2014). *World investment report 2014* URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2014_en.pdf (Last accessed 20.07.2020).
17. United Nations (UN) (2014). *Report of the Intergovernmental Committee of Experts on Sustainable Development Financing*. New York: United Nations. URL: <https://www.un.org/esa/ffd/publications/report-icesdf.html#:~:text=In%20August%202014%2C%20the%20Intergovernmental,achieving%20sustainable%20development%20objectives%E2%80%9D%2C%20as> (дата останнього звернення 20.07.2020). (Last accessed 20.07.2020).
18. World Bank. (2019). URL: <http://www.worldbank.org/en/data/interactive/2019/02/19/data-tableinfrastructure-investment-needs-inlow-and-middle-income-countries> investment in percent of GDP (Last accessed 20.07.2020).